

Tilikauden 2022 talousarviopoikkeamien vahvistaminen

Kunnanhallitus 27.03.2023 § 52
329/02.02.00/2023

Kunnanvaltuusto on vahvistanut kokouksessaan 17.11.2021 § 154 talousarvion ja -suunnitelman vuosille 2022-2024.

Kuntalain 110 §:n mukaan talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Kunnan toiminnassa ja talouden hoidossa on noudatettava talousarviota.

Kunnan hallintosäännön 67 §:n mukaan mahdolliset talousarviomuutokset tulee, sitovuustasopäätösten niin edellyttäessä, tuoda valtuustolle hyväksyttäväksi talousarviovuoden aikana. Talousarviovuoden jälkeen talousarvion muutoksia voidaan käsitellä vain poikkeustapauksissa.

Valtuusto on osana talousarvion Yleisperusteluita vahvistanut sitovuustasot käyttö- ja investointitaloudelle, strategian vuositavoitteille sekä rahoituserille.

Käyttötaloudessa talousarvio on pääsääntöisesti sitova valtuustoon nähden toimialoittain toimintakate-tasolla. Tästä poikkeuksena ovat omaisuuden tuotot- ja hallinta-, Keski-Uudenmaan pelastuslaitos- ja Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen tulosalueiden määrärahat, jotka ovat valtuustoon nähden sitovia toimintakate-tasolla. Investointiosassa sitovuustaso on määritelty hankekohtaisesti investointimäärärahojen ja rahoitusosuuksien erotuksena, kuitenkin niin, että talonrakennushankkeiden kesken voidaan lautakuntatasolla tehdä vähäisiä määrärahasiirtoja, sillä edellytyksellä, että päätetyt hankkeet toteutetaan talousarvion mukaisessa laajuudessa. Rahoituserinä sitovia valtuuston nähden ovat verotulot, valtionosuudet, rahoitustuottojen ja -kulujen netto sekä antolainauksen ja lainakannan muutos.

Pääsääntöisesti talousarviomuutokset tuodaan valtuustolle hyväksyttäväksi viimeistään syyskuun osavuositarkastuksessa tai sitä myöhemmin loppuvuoden aikana. Joissakin tapauksissa kunnan toiminnoissa tieto lopullisesta tilinpäätöstoteumasta saadaan vasta tilikauden päättymisen jälkeen, tai niin myöhään talousarviovuoden lopulla, ettei talousarviomuutosta keritä hyväksyttämään valtuustossa. Tällöin oleelliset talousarviopoikkeamat (noin +1,0 milj. euroa = noin 0,5% kunnan koko toimintakatteeseen suhteutettuna), erityisesti määrärahaylitykset, tulee saattaa valtuustolle vahvistettavaksi ennen tilinpäätöksen käsittelyä.

Samassa yhteydessä mahdolliset merkittävät määräraha-alitukset sekä ennakoitua parempi toteuma rahoituserissä tuodaan valtuustolle tiedoksi, mikäli toiminta sinänsä on olennaisilta osin järjestetty talousarviossa ja strategian vuositavoitteissa määritellyllä tavalla. Mikäli määrärahan käyttämättä jättäminen johtaisi toiminnassa merkittäviin muutoksiin, tulisi myös määräraha-alitukset esittää valtuustolle vahvistettavaksi.

Muutosherkkiä ja vaikeasti ennakoitavia toimintoja kunnassa ovat erityisesti sosiaali- ja terveyspalvelujen kuntalaskutus, jossa päätyneen tilikauden tasauslaskutus toteutetaan vasta tilikautta seuraavan vuoden tammi-helmikuussa. Myös esimerkiksi lopullisessa verotulokertymässä voi olla merkittävää vaihtelua tilinpäätösennusteeseen nähden. Näiden lisäksi korona-pandemia ja erityisesti Venäjän hyökkäyssodan vaikutukset maailmantalouteen ovat synnyttäneet merkittäviä lisähaasteita tuotto-, kulu- ja rahoituserien ennustamiseen vuonna 2022.

Oleelliset talousarviopoikkeamat tilikaudella 2022

Kunnan oman toiminnan osalta toimintakate toteutui 1,4 milj. euroa muutettua talousarviota pienempänä. Yhdenkään toimialan osalta ei puhuta oleellisista talousarviopoikkeamista.

Merkittävimmit poikkeamat olivat sosiaali- ja terveyspalvelujen toimialalla, jossa toimintakate alittui 5,2 milj. euroa. Alitus selittyy pääosin ennakoitua pienemmällä kustannusten kasvulla sekä koronakustannuksiin saaduilla valtionavustuksilla, jotka pienensivät Keski-Uudenmaan sote-kuntayhtymän kuntalaskutusta. Sosiaali- ja perusterveydenhuollon palvelujen osuus alituksesta oli 3,6 milj. euroa. Vuoden 2022 kolmannessa osavuositarkastuksessa oli varauduttu huomattavaan kustannusten kasvuun ja lopullinen varmuus lopullisesta kustannustasosta saatiin vasta vuodenvaihteen jälkeen. Nurmijärven osalta välittömiin koronakustannuksiin saatiin 3,4 milj. euroa, perusterveydenhuollon hoitopäiviin perustuvaa avustusta 0,3 milj. euroa ja erikoissairaanhoidon hoitopäiviin perustuvaa avustusta 0,3 milj. euroa. Lisäksi erikoissairaanhoidon nettomenot alittuivat muutetusta talousarviosta 1,6 milj. euroa. HUS:n tilikauden tulos jäi reilusti alle asetetun tulostavoitteen, jonka myötä tilikauden tulos ennen jäsenkuntatasauksia oli 119,1 milj. euroa alijäämäinen. Nurmijärven kunnan lisäkanto oli n. 3,1 milj. euroa, mutta tästä huolimatta toteuma jäi alle muutetun talousarvion, jossa ennakoitiin huomattavan paljon suurempaa kustannusten kasvua.

Investoinnit alittuivat muutetusta talousarviosta noin 3,6 milj. euroa, joista merkittävimpana olivat kunnallistekniikan rakentamisen investointien alittuminen 4,2 milj. eurolla seuraaville vuosille siirtyneistä hankkeista johtuen sekä kiinteän omaisuuden määrärahojen ylittyminen 3,0 milj. eurolla. Myytyjen maa-alueiden tasearvo kirjataan investointeihin, joka oli ennustettua huomattavasti alhaisempi. Nurmijärven Veden nettoinvestoinnit toteutuivat 0,6 milj. euroa talousarviota pienempinä. Osakkeisiin ja osuuksiin kirjattiin Kiljavanrinteen kiinteistöt Oy:n purkamisen seurauksena osakkeiden arvon alaskirjaus 0,5 milj. euroa ja vastaavalla arvolla kirjattiin maa-alueiden hankintaan yhtiön hallussa olleet ja kunnalle siirretyt maa-alueet. Muutoksiin ei haettu talousarviomuutosta, koska kirjauksilla ei ollut kassavirtavaikutusta ja valtuusto on päättänyt yhtiön purkamisesta vuonna 2021. Kiinteään omaisuuteen on vuonna 2022 kirjattu aikaisemmille tilikausille kohdistuvia korjauksia, jotka vääristävät talousarvion toteumavertailua ja ne on siten jätetty tarkastelusta pois. Maanhankintaa kohdistuvat korjausten vaikutus on -0,5 milj. euroa ja maanmyyntiin liittyvien korjausten vaikutus on 0,1 milj. euroa.

Tuloslaskelmaosan osalta kunnan verotulot toteutuivat noin 0,9 milj. euroa muutettua talousarviota suurempana. Verotulojen nousu selittyy suotuisasti kehittyneellä yleisellä taloustilanteella ja sen vaikutuksella ansiotuloihin ja yhteisöverojen kertymään.

Poikkeamat käyttötaloudessa

	Alkuperäinen talousarvio 2022	Muutettu talousarvio 2022	Tilinpäätös 2022	Poikkeama muutettu talousarvio/tilinpäätös
Sosiaali- ja terveyspalvelut	-136 503 288	-144 506 000	-139 284 744	5 221 256

Poikkeamat tuloslaskelmaosassa

	Alkuperäinen talousarvio 2022	Muutettu talousarvio 2022	Tilinpäätös 2022	Poikkeama muutettu talousarvio/tilinpäätös
Verotulot	215 888 000	221 700 000	222 581 969	881 969

Poikkeamat rahoituserissä

	Alkuperäinen talousarvio 2022	Muutettu talousarvio 2022	Tilinpäätös 2022	Poikkeama muutettu talousarvio/tilinpäätös
Lainakannan muutos	-11 500 000	-14 500 000	-9 872 797	4 627 203

Poikkeamat investoinneissa

	Alkuperäinen talousarvio 2022	Muutettu talousarvio 2022	Tilinpäätös 2022	Poikkeama muutettu talousarvio/tilinpäätös
Kunnallistekniikan rakentaminen	-16 456 000	-13 915 000	-9 679 881	4 235 119
Kiinteä omaisuus	-1 000 000	2 600 000	-372 969	-2 972 969
Nurmijärven Vesi (netto)	-9 715 000	-9 565 000	-8 930 770	634 230
Osakkeet ja osuudet			450 940	450 940

Esittelijä

Kunnanjohtaja

Esitys

Kunnanhallitus päättää vahvistaa edellä selostusosan taulukoissa kuvatut tilikauden 2022 talousarviopoikkeamat ja esittää ne edelleen valtuustolle hyväksyttäväksi.

Valmistelija

talusjohtaja Erno Kontio, erno.kontio(at)nurmijarvi.fi
taloussuunnittelupäällikkö Maiju Paaso, maiju.paaso(at)nurmijarvi.fi

Päätös

Esitys hyväksyttiin.